КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Ч. 60. Краків, 5. липня 1940. Рік I.

„Krakauer Nachrichten"
Ukrainische Volkszeitung
für das
General-Gouvernement

Adresse der Redaktion:
„Krakauer Nachrichten"
Krakau, Orzeszkowagasse 7. II
Fernsprecher 104-81.

Adresse der Administration:
Krakau, Karmeliterstrass 34 II.
Fernsprecher 230-39

30 сот.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і закордоном:
місячно 3 зол. 50 сот.
чвертьрічно 10 зол. 50 сот.
піврічно 20 золотих
річно 40 золотих
Курс 1 нім. марки 2 зол.
Адреса Редакції: Краків, Ожешкової 7, тел. 104.81
Адреса: Адміністр. Краків, Кармелітська 34, тел. 230-39
Дирекції: ч. тел. 137-42

Народній часопис для Ґенерал-Ґубернаторства

ВИХОДИТЬ В ПОНЕДІЛОК, СЕРЕДУ І ПЯТНИЦЮ

Німці зайняли два анґлійські острови

Головна кватира Фірера. Начальна команда німецької армії подає, що 30. червня добули німецькі війська одним наступом анґлійський острів в каналі Ляманш Ґернсей. Дня 1. липня зайняли німецькі війська другий острів в каналі Ляманш Джерсей.

Як переможено Францію?

1.900.000 ПОЛОНЕНИХ, МІЖ НИМИ 5 КОМАНДАНТІВ ФРАНЦУСЬКИХ АРМІЙ. — ВСЕ ОЗБРОЄННЯ ТА ВИРЯД ПОНАД 55 ДИВІЗІЙ В НІМЕЦЬКИХ РУКАХ РАЗОМ З ВАЖКОЮ І НАЙВАЖЧОЮ АРТИЛЕРІЄЮ. — ВЕЛИТЕНСЬКА КІЛЬКІСТЬ ЗАТОПЛЕНИХ КОРАБЛІВ ТА ЗНИЩЕНИХ ЛІТАКІВ.

Головна кватира, 3. 7. Начальна команда німецької армії подає підсумки боїв у Франції між 5. і 25. червня ц. р.

Негайно по розгромі у Фляндрії та в Артуа рушили нові німецькі дивізії та летунство до нового вирішного бою проти Франції. Першими заатакували сильного ворога німецькі летунські ескадри, знищивши летовища, ганґари та фабрики довкола Парижа. Зараз-же під командою ґен. полк. фон Бравхіча рушили в наступ три армійські ґрупи, а саме: ґен. полк. фон Рунштедта, фон Бока, та фон Леба. Метою удару був пролом північного фронту, відтиснення розбитих французьких військ на полудневий захід і полудневий схід та їх повне знищення.

ЧОТИРОДЕННІ БОЇ НА ЛІНІЇ ВЕЙҐАНА.

Коли 5. червня ц. р. армія ґен. полк. фон Бока вдарила через долішню Сому від каналу Оаз — Есн зустрінулися з ворогом приготованим до відпору. Французька команда вирішила боронити за всяку ціну і всіма силами смугу Вейґана та лінію Мажіно. Була продумана нова оборона проти випаду панцирних загонів. У чотироденних змаганнях прорвалася піхота та панцирні дивізії армії ґен. полк. фон Клюґе, ґен. полк. фон Райхенав і ґен. піхоти Штравса через ворожий фронт. Дня 9. червня почалося переслідування ворога в напрямі долішньої Сени та Парижа. Стежні відділи під командою ґен. Гота заняли в нестримному гоні Руан та окружили сильні ворожі частини на побережжі біля Дієн і Сен Валері. Таким чином західнє вороже крило розгромлено а тимсамим забезпечено головні операції на правому крилі. І тут летунство вирішило перемогу. Це виявилося головно у швидкому прориві аж до Сени, де розбито ворожі скупчення, готові до протинаступу. Коли вже залізничі вузли та залізничий парк понищено, противник не мав уже змоги перекинути своїх резерв до протинаступу.

ВИРІШНІ БОЇ НА СУШІ.

Коли помічено, що противник підготовляє до відізду свої транспорти з Ле Гавру, Шербурґу та Бресту — летунство нестримними атаками стало нищити пристані та транспортові втрати. Головні дії на суші почалися 9. червня ц. р. наступом армійської ґрупи ґен. полк. фон Рунштедта в Шампанії та на західньому березі ріки Мас. Тут змагалися спершу лише піхотні дивізії армії ґен. полк. фон Вайхса, ґен. полк. Ліста, ґен. піхоти Бока і вони у дводневному бою з ворогом, що боронився завзято, успішно піддержані летунством, проломали позиції над Есн та отворили дорогу швидким частинам на схід.

Уже 11. червня ц. р. панцирні та змоторизовані дивізії ґен. фон Кляйста та ґен. панцирної зброї Ґудеріяна мали змогу вдертися в Шампанію згідно з наміченим пляном через Троє та Сен Дізіє. Таким чином німецькі війська вже втретє перейшли Марну протягом останнього чвертьстоліття. Після завзятих боїв зі задніми охоронами, опісля ж з головними силами пробились швидкі залоги через широку прірву осягаючи в чергових боях полудневo-східню смугу швайцарського погранична. Прохарчування та постачання великої кількости піхотних дивізій та швидких загонів на такій вузькій смузі це дійсно не будь який осяг.

ПРОРИВ НА ЛІНІЇ МАЖІНО.

Між тим німецькі частини просунулися швидко через долішню Сену та вдерлися на оборонні позиції під Парижем. Противник був тоді змушений залишити спротив на західньому крилі частини ґен. артилерії фон Кіхлера ввійшли в Париж 14. червня ц. р. Північний фронт ворога був тимсамим зломаний, а змоторизовані дивізії та швидкі загони, змагаючись у поспіху переслідуючи ворога. З години на годину розпадалися французькі відділи і вкінці пішли в розтіч. Між тим рушили до бою дня 14. червня частини ґен. полк. фон Леба. У дводенних важких змаганнях проти сильних укріплень прорвала армія ґен. полк. фон Віцлебена, піддержана успішно артилерією лінію Мажіно, яку вважали нездобутим валом Франції. Тимсамим пропали всі надії ворога, що цією запорою на задах успіє себе врятувати. Те саме сталося зі східнім фронтом, коли 15. червня армія ґен. Дольмана добула важне заборолo горішнього Рейну, Кольмар та вдерлася у Воґези. В тісній співпраці зі сухопутніми військами діяло летунство у проломі через лінію Мажіно на полудне від Сарбрікен а також біля Кольмар та Мільгавсен. Якщо

(Докінчення на 2. стор.)

Тиша перед бурею

Краків, 2. червня 1940.

(h) Вже надовго перед війною пізнав світ нову методику сучасно-німецької дипльоматії. Пізнавати всесторонньо істнуючі умовини, нащупувати ґрунт, перевірювати ріжні можливості розвязки проблеми, не блефувати, не фанфаронувати, потім нагло актуалізувати дану проблему у всій своїй пресі і — заскакувати світ своєю постановою, якої успіх обраховано завжди згори зі 100-ою певністю. Певність успіху полягала завжди на двох основах: 1) на знаменитому знанні психічного стану противника та 2) на свідомості власної сили. Тому кожна така акція німецької дипльоматії була сперта завжди на боєвій готовости збройної сили. Коли ще цієї збройної сили не було — була та сила морального права, що противник не ризикував воювати зі слабшим, а проте сильно духово зіспоєним німецьким народом. Так було напр. у випадку несподіваної мілітаризації здемілітаризованої версайським диктатом надрейнської смуги. Так було й у випадку Австрії та Судетів: Адольф Гітлер рахувався з тим, що переведе прилуку тих німецьких країн до матірної держави без проливу крови, — але вся німецька збройна сила стояла напоготові, щоб в разі потреби перевести раз приняту постанову Фірера — з волею чи проти волі західніх великодержав. Австрію, Судети, Мемель — відзискала III. Німеччина без проливу крови. Коли не далося мирно перевести розвязку проблеми Данціґу й Помор'я — слово забрала німецька армія. І повела свою акцію у такому самому блискавковому темпі, що його вживала раніш у своїй акції німецька дипльоматія.

За минулий 10-місячний період війни світ мав нагоду пізнати методику німецької стратеґії. Після знаменитої підготови з усіми найменшими подробицями — приходив удар. В останній хвилині появлявся широкий комунікат, якому товаришили відразу коментарі всієї німецької преси — і відкривався боєвий фронт, що був рівнозначний з початком повного знівечення противника. Довго тревала мовчанка після ліквідації польського фронту. Анґлійські задуми казали нагло, без ніякого попереднього відгрожування, рушити на Норвеґію, випередити анґлійців, виманити їхню фльоту з криївок портів та завдати Анґлії могутній стратеґічний і — ще більший — морально-престіжевий удар. Потім прийшла тиша, за якою послідував удар на Бельґію і Голяндію. Анґльо-французький плян вмаршу на Поруря влегчив знову німцям ситуацію, даючи їм повне моральне право нарушити невтральність держав, що потурали займанницьким плянам другої сторони. Прийшла розгорощуюча, головокружна кампанія у Бельґії і Голяндії, яка скінчилась у Дінкірхен. Коротенький період тиші був вступом до нової кампанії — ще більш раптовної, нестримної у свому переможному поході. Скінчився той похід, як відомо, капітуляцією Франції, та появою німецьких військ на еспанському

кордоні, та над берегами вже не тільки каналу Ля Манш, але й Атлянтійського Океану.

Від того часу маємо знову тишу. Темпо попередніх німецьких маршів, перемог та радієвих звітів »здеморалізувало« вже посторонніх глядачів остільки, що вони по дитинячому раді би, щоб оті »передишки« були якнайкоротші! Дитиняча це забаганка, бо немов діти — люди хотіли б подивляти щораз нове видовище, величне у свому розмірі, трагізмі та ударній силі, яка має мало подібних прецедентів в історії світа від початку, коли лиш ту історію списували! Шалене темпо маршів німецьких армій, які з найважчими боями займали величанські простори, неначе б річ ішла про спортові перегони змагунів, те шалене темпо притупило вже у нас, сірих читачів щоденної преси та слухачів щоденних радієвих комунікатів, свідомість, що це таке теренові перешкоди, скільки часу треба на підготову до створення нового боєвого фронту, скільки зусилля вимагає нова кампанія, така, в якій усе йшло б, як досі, немов у годинниковому механізмі, де кожне колісцятко має свою функцію, зазублюється одно за друге та обертається в ідеальній гармонії з усіми іншими колісцятами і пружинами...

Тепер переживаємо саме такий період тиші між одною бурею, яка скінчилася, та другою, яка ще не почалася. Але нема найменшого сумніву, що це тільки чергова передишка, за якою прийде чергова хуртовина, у такому самому темпі, з такими самими страхітливими для воєнного противника Німеччини наслідками. Англійці після норвеської програної також вірили, що »відібються« на европейському суходолі. І французи після програної битви у Фляндрії та втрати всієї своєї північної армії також вірили, що зупинять німців далеко перед Парижем. Та й коли вже уряд рішився переїхати зі столиці в глиб краю, також не припускав, що ось-ось прийде повне мілітарне заломання, яке подиктує сепаратне складення зброї. І коли з Англії лунають оклики »віри в перемогу«, то ледви чи в них вірить вже англійський нарід. Зрештою, напевне і в Англії зростає скількість тих, які бачать долю свою і своєї батьківщини так, як каже бачити її — нинішня ситуація.

І напевне теперішня тиша перед бурею гнітуче діє на тих, на яких має та буря злетіти. І те почування напевне не має нічого спільного з »цікавістю« глядачів »збоку«: хуртовина, яка повисла над англійським островом, мусить вже тепер проймати жахом його мешканців. І тому ця тиша перед такою бурею для одних є відпочинком, в якому відсвіжується давня сила, — для других є важкою пробою для напружених нервів. Нерви переможців завжди кращі, ніж тих, які зазнали вже по черзі впродовж 10-ти місяців цілу низку найважчих поразок та яким грозить тепер безпосередньо така програна, якої вони ще в цілій своїй історії не зазнали. Справді! Можна бути світовою імперією, та можна знайтись у ситуації, якої їй ніхто у світі не завидує!

—o—

Як переможено Францію?

(Докінчення зі стор. 1-ої)

тільки погода спряла бомбовики і літаки »Штука« атакували ворога з повітря змушуючи твердині до мовчанки.

Також протилетунська артилерія підпомагала в наступі піхоту. Інші летунські загони приймали участь у випаді німецьких швидких частин аж до Безансон та кордону Швайцарії.

Чергові дні по 15. червні ц. р. були під знаменем безприкладної погоні від морського побережжя аж до Мози. З упадком Парижа французькі війська перед цілим німецьким фронтом стали відпливати на полудне та полудневий захід, при чому німецьке летунство атакувало їх безупинно обкидаючи бомбами шляхи відвороту. Це енергійне пересл.ідування на землі і в повітрі перешкодило противникові зорганізувати будь-який спротив над Льоарою.

Німецькі загони переганяли відступаючу французьку армію маючи на думці лише перемогу та відплату за версайську кривду. Навіть символ французького спротиву підчас світової війни — Верден — не міг встоятися та здався 15. червня. Швидкі змоторизовані німецькі дивізії були вже 17. червня на полудневому сході від Безансон дійшовши до границі Швайцарії. Вони замкнули таким чином французькі війська в Льотрінґен, Ельзас і на лінії Мажіно. Сміливі випади поза Льоару дали змогу зорієнтуватися, що ворог і тут не спосібний до спротиву. Французька армія обезсилена стала складати зброю. В такому моменті прем'єр міністрів марш. Петен звернувся до німецького уряду за перемир'ям, яке підписано в історичному лісі біля Компієн у приявї Адольфа Гітлера та начального команданта сухопутньої армії. Таким чином змазано ганьбу з 1918 р. Перемиря підписано 22. червня в год. 18,50, а 25. червня в год. 1,15 здержано вогонь на цілому фронті. І так покінчився найбільший бій протягом 6-ох тижнів найбільшою перемогою німецької армії. Летунство і в першій стадії і тепер причинилося до тих осягів на заході.

Летунство під верховодством маршала Ґерінґа виборело зразу володіння в повітрі. Повітряні бої велися головно летунськими групами ч. 2 і 3. під орудою незрівнаних ґенералів летунства Кесельрінґа та Шперле. Великі ґрупи летунства та протилетунської артилерії під командою ґенералів летунства — Тваввертва і Келера, ґен. протилетунської артилерії Вайде, ґен. пор. Боґача, ґен. пор. фон Ґрейма та ґен. пор. Лецера, а також під проводом ґен. май. Целера, Дельоха і барона фон Ріхтгофена виявили у боях та проводі небувалу відвагу та очайдушність.

Зокрема сухопутня армія відчувала цю благодать летунської допомоги підчас кожного бою чи наступу.

Морська фльота також зустрілась з новим поважним завданням у звязку з захопленням голяндських, бельгійських та французьких побереж уздовж каналу Ля Манш. Там построєно бази для легких морських одиниць, щоби таким чином паралізувати ворожі рухи й мати все противника на оці.

Боєві легкі моторівки мали змогу датись ворогові в знаки винищуючи контрторпедовці, вантажні і транспортові кораблі, підсилюючи тимсамим німецьке летунство, що з повітря ночами очищували Дюнкірхен з ворожої транспортової фльоти. — Дня 6. червня німецька прибережна артилерія перейняла оборону і зразу могла почванитись осягами затопивши ворожу стежну моторівку.

Німецькі міноловці прочистили візди до пристаней та лінії морської плавби уздовж побережжя, що дало змогу 8. червня почати невтральним плавбу та випустити з голяндських, бельгійських та французьких північних пристаней пароплави, що відпливали до пристаней німецьких, данських, шведських й інших, що на Балтійському Морю. І німецькі підводні судна почали тоді боєві дії осягаючи біля поблизьких англійських островів та побережжя Франції поважні успіхи.

ОСНОВИ ПЕРЕМИРЯ.

За цією нечуваною в історії воєн перемогою німецьких військ на суші, в повітрі і на морі слідкували в цілому світі будьто з подивом, будьто зі здивуванням чи трівогою залежно від поодиноких країв. Та всюди дивувалися як дійшло до таких великих осягів у такому короткому часі. — Якщо союзники думають, що причиною була чисельна перевага — то їхні міркування не відповідають правді, бо правдою є дійсність летунської німецької переваги в повітрі. Німецька армія почала 10. травня наступ з меншою кількістю дивізій ніж мали їх французи, англійці, бельгійці і голяндці разом.

Операції на заході не почалися з корисної випадової позиції, як це було в Польщі. Німецькі війська мусіли проломлювати сильні укріплення.

Успіхи німецьких військ є там, де ворог бачить слабість Німеччини, а саме в революційній динаміці ІІІ-го Райху та в проводі націонал-соціялізму. Провід цей створив найкращий новочасний боєвий інструмент, підпорядкований одноцілому командуванню. Весь німецький нарід свідомий своїх обовязків і пожертв супроти Батьківщини.

МАЛІ ВТРАТИ.

Повсякчас славитимуться геройства військових старшин і підстаршин сухопутної і летунської армії. Вони давали гідний приклад рядовикам у наступах і перемогах.

На чолі корпусу згинув геройською смертю ґен. Ріттер фон Шпек. Від 5—25. червня згинуло 16.802 хоробрих старшин, підстаршин і рядовиків усіх родів зброї. Всі вони згинули за Фірера, за нарід і батьківщину. 9.921 старшин, підстаршин і рядовиків пропало, частина мабуть полягла в боях. 68.511 старшин, підстаршин і рядовиків є ранені.

В часі воєнної кампанії у Франції від 10. травня аж до перемиря згинуло 27.074, 18.384 пропало, 111.034 ранених, разом 156.492 старшин, підстаршин і рядовиків. В порівнанні з тим втрати Німеччини в часі світової війни були такі: На західному фронті 1914 р. 630.000 вояків, в тому полеглих 85.000. В часі наступу на Верден у 1916 р. пропало 310.000, в тому полеглих 41.000. У борбі над Сомою в 1916 р. 417.000 — полягло 85.000. У великій офензиві у Франції від 21. III. — 10. IV. 1918 р. 240.000 — полягло 35.000.

Скільки втратив ворог у 1940 р. — немає покищо повних даних. Самих французьких вояків захоплено в полон 1.900.000, в тому 5 вождів армій і 29.000 старшин.

Від 5. червня добули німецькі війська 55 французьких дивізій, не вчисляючи туди озброєння і воєнного виряду, що його захоплено на лінії Мажіно. Серед добичі є важка і найважча французька артилерія і багато воєнного приладдя.

Вороже летунство втратило від 4. червня р. р.: 383 літаки у повітряних боях; 155 від протилетунської артилерії, 239 знищено на землі; 15 знищила протилетунська артилерія або знищено на землі; разом знищено 792 літаки. Крім того знищено 47 запорових бальонів. Одна ескадра літаків бомбовиків зістрілила до 14. червня ц. р. 101 літаків, а одна ескадра мисливських літаків до 11. червня ц. р. 50 літаків.

Воєнна маринарка затопила допоміжні кружляки »Керінті« 23.000 тон містоти і »Шкоттавн« 17.000 тон містоти, транспортовий корабель »Орана« 21.000 тон містоти, наливний корабель (цистерну) 9.100 тон містоти, 1 транспортовець 14.000 тон містоти та один допоміжний кружляк 9.000 тон містоти. Крім того німецькі підводні човна затопили від половини травня багато торговельних кораблів понад 400.000 тон містоти, себто разом 493.100 тон містоти.

Летунство знищило від 5. червня ц. р. 1 допоміжний кружляк та один контрторпедовець загальної містоти 5.100 тон і 40 торговельних кораблів загальної містоти 299.000 тон. Одночасно летунство ушкодило 3 кружляки, 1 контрторпедовець і 25 торговельних кораблів. Крім велитенських втрат рештки французької армії не можуть брати участи в дальших воєнних діях на основі договору про перемиря.

Після найбільшої перемоги в історії Німеччини над ворогом великонімецької держави, що був найсильнішою сухопутньою потугою на світі та боровся і зручно і хоробро — нема вже союзних держав.

Лишається вже лише один ворог — АНГЛІЯ.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

Коли валиться старий світ

Нема ніякого сумніву, що ми є очевидцями великого в історії перевороту: старий світ, у якому домінували дві великі імперії: Анґлія та Франція — валиться. Це — той світ капіталу, буржуазії, де все і виключно спиралось на золоті. Тут хочемо, хоч деякими рисками, торкнутись деяких цікавих моментів, що виринають у цій ґіґантній боротьбі нового світу проти старого.

Війна 1914—1918 була останнім зривом того світа демобералізму — капіталу, буржуазії. Це був вершок потуги цього устрою: суспільного, економічного, політичного. І саме та війна, 1914—1918, стала засновком великих і основних змін у дотогочасному устрою: на сході приходить до голосу марксизм; на заході, в Італії, пізніше й в Німеччині, фашизм і націзм. Коли схід, тримаючись зовсім фальшивої доктрини марксизму, усе в основах, що застав, нищить нагально і вперто все руйнує, щоб творити все зовсім наново, — тоді саме захід, опершись на кріпких підвалинах европейської духової культури й европейської конструктивної традиції, взявши у старого світу те, що було приємливе, став творити нові форми життя політичного, суспільного та економічного. Схід творить людськість — сірих, вичерпаних фізично — рабів, де »одиниця не мусить знати защо бється і гине!«, — а захід творить зцементовану людськість громадян, які свідомі свого великого післанництва в перебудові Европи.

В той сам час, коли творять нові форми життя, сказати людськости: зовсім хибні на сході, міцні та конструктивні на заході, тоді старий світ заходу живе на лаврах перемоги у війні 1914—1918, певний себе, зарозумілий у своїй формі, задиркуватий за своє золото.

Фашистівська Італія і націонал-соціялістична Німеччина творять нові форми суспільного ладу: не — боротьба кляс, що внутрі виснажує націю, а всі громадяни держави мають давати свою працю, свою енерґію виключно для добра держави, нації. Держава наглядає за добробутом кожного громадянина (бо це в її інтересі) і багатства нації розділює між усіх громадян залежно від моральних і фізичних вартостей. Дальше — економічно: головно — опертись на самовистарчальности, **автаркії.** В першу чергу Анґлія, опісля Франція — й усі ті, що не розуміли автаркії, чи не вірили в неї — глузували, не брали її поважно. А тимчасом, надто від 1935-36, за анґлійських »санкцій« проти Італії, ця автаркія ще більше зміцнилась і в Італії і в Німеччині. Коли ж в Анґлії та у Франції спостереглись, що ця автаркія поважне діло, що бе по них і економічно; коли ж Анґлія й Франція спостереглись, що й суспільна форма устрою така, що може »заразити« й їх суспільність, — щойно тоді західні потуги повели проти Німеччини й Італії, у першу чергу проти першої, бльокаду.

З усіх лих економічного устрою Німеччини й Італії **для Анґлії і Франції,** істнує одне основне лихо: страта вартости золота, що є базою демоплютократичних держав заходу, бо, натомість, базою економічного життя Італії і Німеччини стала праця. Ось тут і криється боляче місце Анґлії і Франції, тут і скривається уся їх ненависть проти Італії і Німеччини.

Европа швидкою ходою зближається до таких великанських перемін, що годі це, у цій короткій ґазетній статті охопити — врешті, цим разом не маю наміру того робити. Падуть дві великі імперії — і прийдуть місяці і роки великанських перемін. Наполеон — французьку революцію запряг до виключно французького воза і це була помилка. Доктрина Маркса-Леніна та їх революція зовсім і хибно і фальшиво підійшли до завдань, які хотіли перевести в діло. Гітлер зі своєю національною могутньою і здисциплінованою армією, що захоплена великим і творчим революційним духом свого Фірера, бе по старому світі імперії золота, визиску і несе революцію: нову соціяльну справедливість, новий — національний, соціяльний, економічний устрій.

Сорель, в одній своїй статті з 19. лютого 1919 р. сказав, що в Німеччині трансформація соціялдемократії у синдикалізм була б більшою небезпекою для капіталізму, ніж трівкість Совітів, бо ж не обійшлося б без того, що цю переміну, цю трансформацію, проводила б соціяльна фільософія й то така потужна, як і марксизм. Німецький нарід має незвичайні здібности метафізичні, що впливають із його привязання до релиґії, до мітольоґії, до поезії природи".

І Анґлія уповні здає собі справу, що несуть Гітлер і Мусоліні для її імперії. А Франція, таке маємо враження з того, що в неї тепер діється, ще не здає собі з цього ясної справи, хоч вона в гіршому положенні.

І нині вже для кожного ясне, що правдиву історію творять народи заходу; правдиві революції, що з собою приносять нові устрої — політичні, суспільні, економічні, — відбуваються тільки на заході, а не на сході.

Тому й у нас — мовчанка.

——о——

ІНЖ. З. КОХАНОВСЬКИЙ.

Професійне шкільництво

Осінні події минулого року дали нам змогу свобідніше зажити та в деяких ділянках улаштувати своє життя по власним вимогам та бажанням. Тепер треба взятись і за розбудову нашого професійного шкільництва, відповідно до потреб, що заістнували в Ґенерал-Ґубернаторстві. З огляду на недостачу наших фахових сил, запотребування на них велике, а тому й справа урухомлення професійних шкіл висувається на одно з перших місць з усіх актуальних справ.

Останньо перелюднене українське село, з переважно карловатими господарствами, ледви прохарчовувало себе те з трудом пробивалось від переднівку до переднівку. Та польська влада не дозволяла допомогти йому, вказати дорогу до кращого ведення господарства. Не можна було заопікуватись мало- та безземельним селянином, вивчити його на доброго ремісника та запевнити йому на селі, чи в місті, кращий прожиток. Село убожіло з року на рік. Не краще ділялось і по містах.

І тоді, коли здавалося, що прийде вже край, прийшло ненадійне спасення. Саме цей новий стан треба використати як слід надробивши в скорому часі втрачене. Маю тут на думці професійний вишкіл.

Досі в нас одинокою мрією була тільки каріера урядовця, а байдужне відношення до купецтва чи ремесла. Що правда, батьки напевно хотіли мати своїх дітей Круппами чи Фордами, та забували при тому, що саме ті Круппи та Форди вийшли з ремесла.

Пора покінчити з легковаженням фахових звань. Мусимо усі набрати переконання, що наша рідна професійна школа це дорога до дальшого освідомлення нашого села, до піднесення його сили і добробуту, до відтяження його з безробітнього, чи напів безробітнього населення, що через свій професійний вишкіл виховаємо кадри нових свідомих громадян, купців, ремісників та кваліфікованих робітників, що привернуть український характер нашим містам та закріплять їх раз на все для нас, стануть підвалиною нашого промислу та визволять нас від жидівських галапасів, що професійні рідні школи це шлях до поступу, до добробуту, до кращого.

Доля нашого професійного шкільництва повинна передусім лежати на серці нашим інжинерам, купцям, промисловцям та ремісникам. Вони без фахового дorосту значать стільки, що старшини без війська. Їх обовязком є взяти провід разом з нашим учительством над професійним шкільництвом, а їм з допомогою нехай прийде усе наше громадянство.

Наші потреби на полі професійного шкільництва вимагають — найбільшої скількости сільсько-господарських, торговельних і ремісничо-доповнюючих шкіл найнижчого типу. по містах, містечках, а то й по більших селах, з 1—3 річним часом навчання для молоді, що покінчила 7-ми клясові народні школи. Ті професійні школи будуть виховувати добрих господарів, кваліфікованих купців та ремісників. Потрібно і декілька загально технічних шкіл середнього типу — для абсольвентів 4-ох кляс ґімназії середні технічні школи з відділами: механічним, будівельним, електричним, для вишколу техніків в тих ділянках. Для здібніщих абсольвентів ремісничих шкіл — середні ремісничі школи для вишколу майстрів.

Школи ці належало б оснувати в більших наших містах. Треба і декілька професійних окремих шкіл для абсольвентів 4-ох кляс ґімназії, а також для тих, що покінчили 7-ми клясові народні школи. Ті професійні школи повинні дати фахівців для деяких галузей промислу й істнувати там, де даний промисл розвивається. На пр. нафтова і ткацька школа у Коросні, столярсько-різьбарська в Романові, готелярська в Криниці, лісова в Окшеві і т. д.

До орґанізації наших професійних шкіл взялись наші центральні установи і товариства. Відбуваються наради, опрацьовуються програми, шлються обіжники на провінцію та йдуть старання у влади. Проте мусимо бути свідомі, що навіть найкраще опрацьована програма та найдоцільніще обдумана орґанізація шкіл з нашого центру нічого не вдіє, якщо на провінції не буде творчого ентузіязму для тієї справи та учнів для тих шкіл. Провінція мусить розвинути інтенсивну пропаґанду серед громадянства за професійними школами. Ті, що держать керму нашого культурного життя по містах і селах повинні дорогою ґутірок, анкет та відчитів викликати якнайбільше заінтересування професійним шкільництвом і тим підготовити ґрунт під повстання тих шкіл.

Зокрема наш провід на провінції, оскільки не зробив ще цього, повинен негайно зібрати усі місцеві статистичні дані, що відносяться до професійного шкільництва, іменно про число учнів-термінаторів, склад професорів, домівку і т. п., і зібраний матеріял переслати до нашого центру, щоби він мав якнайдокладніщі дані до опрацьовання загального реального пляну для конкретних старань у влади.

Новий шкільний рік уже на порозі. На зорґанізування професійного шкільництва — найвищий час. Мусимо змобілізувати на полі професійного шкільництва наші творчі сили і спільним зусиллям уже з початком нового шкільного року здвигнути так дуже потрібні нам професійні школи для піднесення наших технічних і господарських кваліфікацій. Докажім, що хочемо бути новітньою нацією, що хочемо надробити те, що втратили через політичні попередні умовини.

З голосів преси.

Росія на південному Сході

У берлінському тижневику »Дас Райх« в 16-го червня появилася велика стаття під повищим наголовком, яка саме тепер, з уваги на останні події у Румунії, стала особливо актуальною, тимбільше, що вона займається совітською політикою на всьому Балкані й супроти Туреччини, не обмежуючись тільки до відтинку звязків з одною тільки державою. Цікава теж сама вихідна точка тих міркувань: автор хоче збагнути тайну актуальної совітської політики, при чому задає собі (і читачам) низку питань:

»Чи це поворот до старої політичної любови? Чи так це треба розуміти, коли Совіти в останньому часі звернули особливу увагу на віднову та плекання своїх звязків зі славянськими балканськими державами? Чи стоїмо перед відродинами політичної думки з часів царату? Чи існують сьогодні передумови для такого розвитку! Такі питання накидуються кожному, хто хоче збагнути до глибини нові події...«

Потім автор пригадує перші часи політичного панславізму на службі російської закордонної політики. Було це після берлінського конґресу з 1878 року, на якому найбільше скористала Болгарія та Сербія, що мали враження, немов це Росія визволила їх зпід турецької суприматії. Росія сама дістала тоді Басарабію і вправді ремствувала, що Анґлія не допустила її до дарданельських проливів, зате здобула сильний терен впливів на Балкані. З чехами Росія вправді офіційних звязків не втримувала, тихцем їх палко підтримувала.

»Сьогодні нема вже ніякого сумніву, що панславістична ідея в значній мірі приспішила вибух світової війни. Коли ж Болгарія вступила до війни не по стороні славян, то причиною цього був факт, що вона була єдина, яка потерпіла на балканських війнах та не могла сподіватись від Антанти ревізії її некорисних мирових договорів.«

Після комуністичного перевороту та перетворення царської держави на союзну державу ріжних національностей, Росія перестала грати ролю опікуна славян. Балканські держави славян спершу не признавали навіть у Сов. Союзі наслідника давньої Росії. А проте: хоч Болгарія мала найбільші клопоти з внутрішньо-комуністичним рухом, а Югославія вступила до Малої Антанти, проте супроти Совітів існувала »фірточка« — Чехословаччина, — в якій завжди жили русофільські симпатії, перетворені на близькі міждержавні звязки з СССР. Все ж, першою славянською державою на Балкані, яка навязала з СССР, була Болгарія: вона мусіла шукати когось, на кім могла б оперти свій жаль з приводу втрати Добруджі у користь Румунії та доступу до Егейського моря у користь Греції. І так у 1934 році прийшло до взаємного признання себе та до відмови від ведення політичної пропаґанди на внутрішньому терені партнера. З другого боку Болгарію старалися втягнути до балканського бльоку, щоб таким робом вимогти на ній зречення територіяльних претенсій до Румунії і Греції. Однак під цим оглядом Болгарія не поступилася, що більше, у своїх посередницьких заходах дала себе переконати Югославія, і сама наблизилась до СССР. Цю останню еволюцію автор передає дуже докладно:

»...Вбивство короля Олександра внесло без огляду на всі обосторонні деклярації таки проходу взаємин Югославії з Францією. Терен взаємин з Італією вправді щасливо очистився, але після прилуки Альбанії до Італії відродились старі обави, які тимбільше непокоїли, що внутрі держави годі було завести швидко лад відповідно до бажань ріжних тамошніх національностей. Коли ж розпалася Чехословаччина, то практично перестала існувати Мала Антанта. На місці давньої Австрії, яка керувалась орієнтацією на захід, повстала велика Німеччина, настроєна щоправда зовсім приязно, але лячна своїм розвитком. Таким робом єдиною підпорою Югославії у хвилині вибуху війни Німеччини з західніми великодержавами залишився балканський бльок. У звязку з палкими залицяннями обох воюючих сторін, можна б було найрадше засклепитись у строгій невтральності, що її проголосив балканський бльок, можна б було ще більше скріпити звязки внутрі того бльоку чи навіть створити одну велику невтральну державу на Балкані й перейняти її провід у свої руки, коли б не Туреччина, яка через свою політику, ведену на власну руку, нарушила основну передумову такої тактики, а саме, збереження повної політичної незалежности супроти всіх зацікавлених сторін. Пригадаймо собі живі міркування на тему балканського невтрального бльоку, на тему провідної ролі у тому бльоці — Італії, яка не вела війни, та на тему провідницької ролі Туреччини, як держави з найсильнішою армією. Всі ці дискусії нагло замовкли. Віра у ґарантії зруйнована, люди бояться в кожній хвилині стати жертвою одної з воюючих сторін. Не дивниця, що болгарські спонуки змінити свій підхід до СССР знайшли в Югославії прихильніший відгук, ніж за часів, коли процвітала Мала Антанта...«

Таким робом прийшло до торговельних договорів між Совітами й Болгарією та Совітами й Югославією. Автор дуже цікаво насвітлює оба ці договори. Він вказує, що властиво брак реальних підстав для суто-торговельних звязків між тими державами, які могли б і без таких договорів обійтись: ці договори це радше »приязні докази чемности«, які є »обережним нащупуванням загальних кращих політичних звязків, що може не можуть настати відразу, та які проте може розвинуться із торговельних звязків, якщо прийде до цього догідна пора«. Особливо СССР зацікавлений у тих звязках з уваги на постійне напруження з Румунією через басарабську проблему (та стаття була писана ще перед останніми подіями — Прим. Ред.). Автор підкреслює зріст совітсько-румунського напруження після того, як обостороння границя видовжилась через прилуку до СССР Західньої України. Дальше: внеможливлений західніми державами торговельний рух на Середземному Морі казав Совітам скермувати свої товари до Европи головно на Румунію та Дунаєм.

Через те й виринули у Совітах турботи за безпеку дунайського гирла. Кажуть про покликаня назад до життя колишньої т. зв дунайської комісії, в якій колись Росія грала поважну ролю. З другого боку автор звертає увагу на промову Молотова, в якій він казав про можливості мирної полагоди спірних совітсько - румунських питань.

»Турецька тайна« — це чергова частина тієї цікавої статті. Совітський уряд — читаємо — далеко не промовчує, що новий турецький курс зовсім йому не по нутру. Турецька сторона це теж розуміє і тому вставила окрему »совітську клявзулю« до свого договору з Анґлією.

»А проте крути-не-верти, над російським кордоном у Вірменії та Грузії зявилася знову хмара неспокою, якої раніш не було, і проти якої треба вжити якихось засобів обережности так, що й Туреччина собі видала у тій околиці деякі нові військові розпорядки. Це спричинює напруження. Очевидно, що по обох сторонах існує чесне бажання зберегти мир, і справді годі було б найти воєнні цілі, як довго Туреччина виступає у ролі обережного сторожа проливів, до чого зобовязав її договір із Монтре. Коли б морські проливи підлягали односторонній торговельній контролі західніх держав, то це дійсно створило б для Росії нестерпну ситуацію Годі передбачити, що тоді сталось би. Але досі Туреччина оперлася всім задумам західних держав, що йшли у тому напрямі. Чи взагалі не показуються вже прояви того, що назріває там врозуміння, що турки надто поквапно звязали себе з західніми державами?«

І тут автор вказує знову на торговельну сторінку: Туреччина на договорі з Анґлії програла під господарським оглядом і внаслідок того намагається оживити торговельні звязки з Совітами. Але Совіти тепер не квапляться очікуючи, щоб раніш настали кращі політичні передумови для тісних торговельних взаємин з турками.

»СССР знаходиться у щасливій ситуації того, за ким шукають. Звільнені покищо з важких журб на Далекому Сході, з закріпленою позицією на півночі, а заокругленою територією на заході, можуть Совіти чекати на події та вибирати відповідно до своїх інтересів. Як єдина можливо-небезпечна смуга виявляється смуга дарданельських проливів. Тому вони якнайпильніше стежать за тамошніми подіями та користають з кожної догідної нагоди, щоб двигнути там собі забезпеку, навязувати приязни, творити рівновагу, щоб могти кожну зміну тамошнього стану випередити або її зустрінути. Згадані події є початком тієї політики«.

Совітсько-японські взаємини

У »Франкфуртер Цайтунґ« з 29. червня знаходимо на першому місці І-ої стор. кореспонденцію московського дописувача тієї ґазети, п. н. »Повільне порозуміння«. Стаття обговорює хід московсько-японських переговорів, які йдуть страшенне повільно вперед, ніби щось осягають, але завжди — згідно з давньою традицією дипльоматії обох сторін — залишають фірточки до нових конфліктів, дарма, що обидві держави тепер радше зацікавлені у стабілізації взаємних відносин та у мирі, маючи перед собою інші цілі. Такий коротенький зміст цієї цікавої статті.

»Тільки у повільному темпі посувались в місця вподовж останніх місяців переговори між Японією та Сов. Союзом. Горговельні фахівці, які даремне заходилися тут (у Москві) чотири місяці, вернулися до Японії; провідник японської торговельної делеґації, Матсушіма, заняв становище посла у Штокгольмі. А проте нитка нікоїи зовсім не зірвалась. Японський посол у Москві Того мав повновласть продовжувати в кожному часі переговори і він зробив із неї ужиток у ширшому розмірі. Здається, що й тепер також іде виміна думок про ріжні питання, так, що треба би здивуватись, коли б раптом таки прийшло до російсько-японського торговельного договору, якогось торговельного порозуміння, або до довго оспорюваної конвенції щодо риболовлі, — у хвилині, коли громадянство обох сторін уже майже втомлене думками про ті складні проблеми.«

Успіхи (каже автор), що їх обидві сторони таки у своїх переговорах осягнули, викликали їхнє вдоволення. Тими успіхами є умова щодо виміни полонених, яких забрано в часі минулорічного граничного конфлікту, та принципіяльне порозуміння у справі прикордонного відтинку біля Халхін-Ґолю ,де йшли такі завзяті бої (Зовнішня Монголія).

»Це не значить, що для практичного визначення границі вирішено вже всі поодинокі проблеми. Але, якщо всі познаки не зводять, існують тепер досить корисні передумови для дальшої розбудови політики порозуміння. Безумовно можна б помало розвязувати щораз дальші питання. По совітській стороні існує безумовно деяка готовість. Її видно не тільки у становищі совітської преси, яка з виразним зрозумінням інтерпретувала японську політику супроти Анґлії. Також Молотов порушив у своїй останній закордонно-політичній промові з деякою вірою можливість задовільного роз-

витку дальших совітсько-японських взаємин. Що торкається Японії, то можна би думати, що швидше й основне очищення відносин супроти Совітів було б дуже бажане, у хвилині, коли й у Східній Азії є так багато нових перспектив.

Але було б може передчасно казати, що темпо розвитку взаємин справді може приспішитись такою закордонно-політичною коньюнктурою. Погляд у минуле вказує, що Росія й Японія зажди оминали швидкі розвязки, та передусім, що обидві великодержави ніколи не хотіли створювати у своїх взаєминах ясні ситуації. Історія тих взаємин є доказом, якто російські та японські державні діячі навипередки по-мистецьки викручувались... Обидві держави не потребували у своїй експансивній політиці докладного розмежування інтересів. Вони мали тільки ту одну ціль, щоб можливо якнайбільш накопичити запального матеріялу. Їхня тактика дозволяла їм тільки тоді на ліквідацію одного конфлікту, коли з того могли виринати знову нові спірні точки. Також і справи, що над ними нині дебатують, навязують більше або менше до минулих століть, напр. питання Сахаліну, або японські претенсії щодо риболовлі, які давно вже лежали на дні того питання. По обох сторонах витрачено чимало дипльоматичного сприту, щоб вимнути ясне сформулування своїх правних претенсій...«

Однак — читаємо дальше — раніше, коли на Далекому Сході були ще пливкі відносини та коли щойно розпочиналась кольонізація тамошніх теренів, то така хитка політика мала свій сенс, зате тепер ці відносини змінилися. Зі Сов. Союзу пішла на Далекий Схід „правдива мандрівка народів". Розбудовано туди дворейкову залізницю, тамошні громадяни СССР. спіраються на власний промисл, власні сирівці та стаціоновану там армію. Знову Японія інвестувала у своїй сфері впливів великі капітали. Крім того, теперішні змагання обох держав не стрічають на своїй дорозі передучорашніх суперників.

»У своїй боротьбі проти англійської супрематії Японія знаходить у Совітах навіть доброго партнера своїх інтересів. Бо й Совіти при визначуванні своїх цілей стрічали спротив Англії. Трудноці, що їх стрічала совітська дипльоматія в останніх роках, пояснювала собі Москва англійськими впливами, головно щодо конфлікту з Фінляндією, який коштував стільки жертв, та в загостренні відносин на південному сході. З другого боку, СССР не залишає ніякого сумніву щодо того, що годі сподіватися зміни його політики у Китаю. Було б нереально сподіватися, що Совіти пильнуватимуть тепер своїх інтересів менше енергійно, ніж ті держави, які втримують до Японії приязне відношення. Вправді у Москві бажають собі мира з Японією, але й думають, що по другому боці кордону нема так багато совітських інтересів, як по тому боці — інтересів японських«

Як бачимо — стаття писана у дуже обережному тоні. Її автор боїться предсказувати ясно, що станеться, та допускає всякі можливості.

Головні виновники теперішньої війни

ДОКУМЕНТИ БІЛОЇ КНИГИ В СПРАВІ ВИНИ ЗА ВИБУХ ВІЙНИ.

Берлін. Міністерство закордонних справ проголосило дальші документи з білої книги про те, хто винуватий за вибух теперішньої війни. Оті документи захопили німецькі війська в часі перемаршу через Бельгію і Голяндію. З отих документів виявляється, що західні держави за всяку ціну намагалися зробити з Бельгії та Голяндії випадову базу проти Німеччини. — Звідти мали вдарити західні держави на німецький промисловий терен Поруря. Пляни підготовано в тісному порозумінні з ґен. штабами Бельгії та Голяндії.

Ті документи, що їх уже тепер проголошено є від листопада м. р. — до квітня ц. р. Вони переконливо доказують, що вину за вибух теперішньої війни поносять Англія і Франція. Всі французькі старшини і підстаршини дістали приказ основно простудіювати маршові дороги в Бельгії. На терені Бельгії були розвідчі станиці французьких старшин. Врешті на території Бельгії були приміщені військові частини ще перед 10. травня ц. р. про що говорить один приказ бельгійського ґенштабу до армії.

Англійське командування видрукувало і роздало старшинам мапи перемаршу союзницьких військ через Бельгію на Німеччину.

Німецька біла книга стверджує: Від закінчення світової війни ґенштаби Бельгії, Франції, Англії та Голяндії були в постійному порозумінні. Німецька начальна команда знала про це вже здавна.

Добуті документи в Бельгії доказують, що вже у вересні 1939 р. Англія та Франція узгіднили і постановили вдарити на Поруря через Бельгію і Голяндію. Врешті біла книга подає таємний приказ англійського ґенштабу про те, що ціллю англійського експедиційного корпусу в Норвеґії є шведські терени залізної руди. Значить західні держави змагали до завоювання малих держав для своїх цілей.

—о—

Новий італійський верховод в Африці

Рим. Начальна команда італійської армії подає, що маршал Італії Родольфо Ґраціяні прибув літаком до Лібії, щоб перейняти командування над збройними силами в північній Африці.

Одно італійське підводне судно затопило ворожий підводний човен, а друге зістрілило чотиромоторовий ворожий літак. Контрторпедовець »Есперо« після геройської боротьби з трьома англійськими кружляками і одним контрторпедовцем не вернувся до пристані.

На терені північної Африки звели італійські відділи бій із ворожими панцирними частинами, що закінчився перемогою італійців. Італійські літаки бомбардували ворожі військові осередки між Солюм і Сіді Омар. Зістрілено один ворожий літак.

У Східній Африці бомбардували італійські літаки залізничий двірець Ет-Теб. Крім того бомбардовано летунські і морські бази в Африці і в пристані Судан. Один італійський літак не вернувся.

Ворог бомбардував місто Гарар.

—о—

Л. Б.

ВИСТАВА

народнього мистецтва у Перемишлі

У Перемишлі завжди були живі традиції народнього мистецтва. Сестри Кульчицькі, що жили тут і діяли довгі роки, вуміли розбудити замилування до нього. Вони вели в Перемишлі килимарську робітню та навчали у школі рисунків і ручних робіт. Своїм прикладом та заохотою вони промостили дорогу народнім виробам до кожної хати.

Коли ріка переділила місто на двоє, знайшлись цьогобіч Сяну цінні зразки народнього мистецтва і то не тільки випадкові. Є в Нім. Перемишлі доми, як пп. Ольги Гоцької, Ольги Левкевич і Ольги Савицької, а у Дрогоєві пп. Борисевичів, що пляново переводили влаштування української хати. І так тут зібрано зразки народнього мистецтва з ріжних околиць.

Крім того є в Нім. Перемишлі багато пань, що люблять вишивати так, що в кожному домі знайдеться кілька гарних річей. В околиці є ще залишки старовинних народніх строїв, хоч їх уже тепер не носять.

І так повстала думка влаштувати в Нім. Перемишлі виставу народнього мистецтва. Нагода до того скоро знайшлася: місто уладило комфортовий готель для приїзжих німецьких гостей. Перед відкриттям готелю порозумівся надпосадник міста, д-р Ган із Українським Національним Комітетом, щоб у цей день у репрезентаційній салі готелю відкрити виставу українського мистецтва.

Комітет уповажнив до цього гурток з чотирьох пань. До помочі станула місцева молодь і швидко зібрано експонати з міста та з околиці.

Репрезентаційна саля готелю була невелика, але дуже ясна. Переглянувши експонати, рішено виставу уладити на зразок хати в українському стилі. І так в одному куті саля була їдальня, — стіл із лавами довкруги, килим на стіні та полиця з керамікою. Лави були прикриті справжніми »налавниками« знад Дністра, стіл вишиваною скатертю. Над усім цим висів відомий образ Івасюка »Ґаґілки« у різьбленій рамі, що своїм ясним кольоритом гармонізував із цілістю. У протилежному куті був фраґмент спальні, себто низький тапчан прикритий гуцульською веретою. Над тапчаном висів прегарний килим із робітні »Гуц. Мистецтва« із т. зв. »панських килимів« XVIII. ст. Тапчан був закиданий вишиваними подушками, що з них кожна була зразкова. А вище цього висіла золочена ікона, прибрана рушником. Оба кутки були ще прикрашені хатніми квітами, що надавало їм милого затишку. Оподалік від цього були виставлені чисто етнографічні експонати, себто народне вбрання та народні взори.

І так перемиська земля була заступлена аж чотирьома зразками. Дві старовинні сукмани в Дусівців, блакитно-сірі з червоними нашивками. Темнобрунатна сукмана з Мацькович із ясними вилогами. Вкінці темносиній жіночий стрій із Сосниці з гарно вивязаним »чубом«.

Збірка народніх узорів, власність п. Ірини Негребецької, обіймала долину Прута й Черемоша. Упорядкована на білих картонах, вона давала перегляд низинного вишиття та гуцульського кольориту. На менших столиках лежали в салі ще й інші вишивки-експонати, як блюзки, скатерті, торбинки. Були також прегарні зразки гуцульської різьби, а між тим майстерної роботи топірець, що його подарували ряшівські українці надпосадникові міста, д-рові Ганові. Окремий столик був призначений для робіт наших політичних вязнів, що складались із прегарно ліплених касеток. Усі експонати мали написи-карточки в німецькій мові, що пояснювали предмет. Підчас відкриття готелю німецькі гості відвідували виставу. Всі захоплювались виставленими зразками. Треба було все наново пояснювати. Розпитували про місце виробу та примінення кожного предмету. Одначе найприємніше було почути признання одної німецької Кунстґеверблерін, що теж оглянула виставу. — „У вас тут зовсім нема »кічу«, сказала вона оглянувши виставу. — Я не знаю українського народнього мистецтва, але відчуваю в кожньому предметі красу і щирість."

І так ця перша вистава в Ґенеральному Ґубернаторстві була не лише багата в експонати, але наскрізь стилева. Комітет дбайливо пересортував зібраний матеріял, руководячись думкою, що не кількість, а якість робить враження.

Виставою зацікавились також німецькі промисловці, що саме були в Перемишлі. Вже навязали переговори, щоб використати ці наші скарби промислово.

Велике Свято Молоді у Криниці

„Дайте мені в руки виховання, — перетворю світ" — треба повторити за німецьким фільософом Ляйбніцом ще раз і ще раз, щоб підкреслити цю велику ролю виховання молоді. „Молодь — це майбутнє народу", „Яка молодь, такий нарід" — слова, що у хвилинах зневіри й знесилення у старших — вливають живучої чистої крови в серця і підсилюють жадобу боротьби та праці для грядучих поколінь, для своїх дітей і внуків, як уже не для себе.

По ганебній польській неволі — прийшла хвилина свобідного виховання. Наші діти вчаться у своїй рідній мові і ніхто не змушує їх молитись по чужому. Українські діти Лемківщини освідомляються, що вони діти великого українського народу і радо беруть участь у всіх шкільних імпрезах, що їх уладжують нові учителі. Свят-Миколаївський Вечір, 22. січня, 29. січня, Шевченківські роковини, 23. травня, 26. травня, день матері, і безліч вистав — це ті шкільні імпрези, які відбулись масово майже в кожній новій українській школі Криниччини. Та завершенням цілорічної, зокрема тіловиховної і мистецької праці нової школи — був **День шкільної молоді у Криниці.** Почин до цієї імпрези дав інспектор для українського шкільництва в повіті Новий Санч **проф. Роман Левицький,** , організацію переняла на себе школа у Криниці-селі. Свято відбулося в неділю 23 червня ц. р. в год. 3 попол. у Криниці-місті на стадіоні. Вже від самого ранку роїлось у місті Криниці від маси української дітвори, що пішки і на возах прибула сюди з жовто-блакитними прапорцями в руках та українською піснею з усіх усюдів Лемковини. І знову завмерло з остраху та здивування штучне польське місто. Знову не чути польської мови, не видно ніодного поляка на площі, ні коло площі, де гордо лопотів жовто-блакитний прапор, а ген далі біля почесної трибуни — прапор зі свастикою. І від ранку на площі відбуваються проби: спільних вправ шкіл до „Боже Великий, Єдиний" і вправ хоруговками „Всі ми діти України"; а там уже й окремі точки шкіл.

Точно в год. 3 попол. входять на почесну трибуну представники шкільної, військової і адміністраційної німецької влади з господарем свята інсп. Р. Левицьким. Незабаром починається свято.

Кілька соток шкільної дітвори дефілює перед представниками влади і публикою. Малі герої дня неначе відчувають свою надзвичайну ролю, бо відважно з гордо піднесеною головою машерують гострим кроком, а перед трибуною вимахують привітно хоруговками, або підносять праву руку вгору.

Перед самим гимном „Боже Великий, Єдиний" — вбігають на площу наші найменші із захоронки в Криниці, що під проводом сестри-черниці виконують гарно й дотепно цілий ряд забав зі співами та рухами. Маленькі моримухи незвичайно всім подобалися, а коли ще малий мормух „джентельмен" підніс і з грацією подав своїй маленькій сусідці капелюха (що його їй вітер скинув) — оплескам захоплення не було кінця.

Після цього ввійшли на площу вправ за чергою поодинокі школи: Криниця — місто і село, Мохначка Вижня і Нижня, Поляни, Щавник - Злоцьке, Лабова, Складисте, Матієва, Лосе і ін. Це самі дівчата вправляють ритмічно „Боже Великий, Єдиний" (укладу О. Суховерської з деякими змінами п. Навроцької і дир. Стефанишина). Вправи надали святові поважний настрій. Після вправ привітав дітвору **інсп. Р. Левицький,** який в коротких ядерних словах висловив глибоку віру, що ця дітвора виростатиме і працюватиме тільки для своєї Батьківщини — України!

Дальшу частину програми зайняли національні танки. Шкільна дітвора **Фльоринки** танцювала в козацьких одягах танок „Катерину" — під проводом учительки Заяцівної.

Неабиякою сензацією були школярі зі села **Складистого,** що в лемківських гунях, вишиваних сорочках, капелюхах зі стяжками і керпцях — викликували захоплення і загальне признання. А коли ще вдатно відтанцювали танок „аркан" (під проводом свого молодого управителя Романа Олійника) — то публика, зокрема німецькі гості, були зворушені до краю. Завдяки свому найглибшому привязанню до народньої ноші і всього, що наше — українське мале село Складисте висунулося на перше місце.

Школа в **Мушинці** виконала танок „Маруся", що його вивела учителька Юрчук. Танок „Катерину" танцювали прегарно школярі із **Полян** під проводом учительки Слави Голинської. Гагілки — кривий танець вивели школи **Щавник - Злоцьке** під проводом пп. Пилипчуків. — Масова участь дітвори в народніх одягах зробила добре враження.

Школа в **Солотвинах,** к. Криниці, інсценізувала „Розмову отамана з козаками" і дала фраґмент впоряду (під проводом учителя **Б. Попалюка).** Треба тільки робити таку інсценізацію більш масово.

Заслужені оплески збирали школи в **Мохначці Вижній і Нижній.** Не зважаючи на твердий ґрунт, удалось місцевим учителькам розбудити більш масове зацікавлення. І до вправ дівчат „Мати доню колисала" та „Як з Бережан до кадри" (під добрим проводом учит. **Лесі Пришляк)** і до вправ хоруговками „Видиш, брате мій" (під проводом учит. **Мричко)** стануло більше число школярів, що зробило дуже гарне враження.

Мохначка Нижня виконала під енерґійним проводом учит. Негребецької ряд гарних дівочих вправ до пісень: „Мати доню колисала", „У горах Карпатах", „Човник хитається" і найкраще: „Як весело минає час".

Школярі **Віхомлі** інсценізували „Гамалію", а добрий шкільний хор **Угрина** співав 3 пісні (під пров. дир. **І. Кобалія).**

Найкращі вправи дівчат виконала школа **Криниця-село,** в чому було слідне зразу мистецьке оформлення **п. Навроцької,** відомої орґанізаторки подібних імпрез по тому боці Сяну.

Найбільш величаве враження зробила знову друга спільна й заразом кінцева точка: масові вправи хоруговками (кільканадцяти шкіл разом). Довгі кольони дітвори з жовто-блакитними хоруговками під блиск сонця — робили помітне враження на наших і чужих глядачах. Спільно відспіваний гимн „Ще не вмерла Україна" із соток грудей дітвори закінчило це миле свято, знову — як багато інших — перше на Лемківщині.

До краси свята — причинилась у дуже великій мірі першорядна орхестра з **Лабової,** знаного вже диригента **Сергія Войтовича.**

Керма виконання була в руках **п. Навроцької.**

Брак викінченої орґанізації свята та брак різнородної програми треба приписати замалій підготові (не слід давати 5 подібних танків і майже 10 подібних вправ на один раз, бо це нудить навіть українця, а не тільки німця, що не розуміє слів!). Учительство цілого повіту зробило дуже багато за такий короткий час, але на майбутнє треба програму урізнороднити (додати руханку, **вежі, впоряд** і т. п.).

Велике виховне значіння має рішення учительства: безалькогольний буфет і дохід із свята на шкільні бібліотеки та дитячі садки.

День Молоді — матиме свій вплив на виховання української дитини і батьків. Криниця — стала другим Львовом і перейняла славу дитячих імпрез, хоч влаштовувані у Львові Свята Молоді були безумовно кращі й більше масові.

Але та молодь, що вправляла в Криниці, вмурувала в свої молодечі душі нову цеголку: почування єдности й карности, — що поведе її єдиноправильним шляхом служби для України.

Треба було їхати й говорити з отими милими діточками із Складистого (і співати з ними патріотичні українські пісні), щоб переконатись, наскільки іншими вернуться вони того дня в своє рідне село. „Такого ми іще не віділи" — казали старші. „Такого нас полякі не учілі" — кажуть малі школярі. — І нічого вже не поможуть передсмертні виступи та аґітація деяких збаламучених осіб проти українських імпрез!

І як спольщене місто Криницю заливає звідусіль українське море та його залле, так і над головами наших „останніх моґіканів" перейде українська стихія та пірве за собою молодь, що стане на службу не ворогові, але своїй рідній Україні!

Ярослав Наддністрянський.

Від Редакції: **Просимо якнайскоріше прислати світлини з цього свята до поміщення в „Ілюстрованих Вістях".**

Свята поляглих

СВЯТО ПОЛЯГЛИХ В ОЛОМУНЦІ.

Філія УНО в Оломунці при співпраці професорів оо. ЧСВВ у тутешньому теольоґічному факультеті та гр.-кат. богословів, улаштувала 16 червня ц.р. в год. 10-ій Службу Божу та панахиду за поляглих борців-героїв. Участь у богослуженні взяли майже всі члени УНО з родинами, крім тих, які і в неділю працювали. Панахиду відправили три оо. професори. Співав хор богословів. О. проф. П. Миськів ЧСВВ закінчив панахиду гарячою промовою, споминаючи поляглих провідників та стрільців, які свої голови зложили на вівтарі Батьківщини.

ПОМИНКИ ГЕРОЇВ У ВОЛЬФЕНБІТТЕЛЬ.

До Вольфенбіттель з поблизьких таборів зіздились 24 червня українські робітники, щоб помянути тих, що життя своє віддали за Волю Батьківщини. Службу Божу та панахиду відправив о. М. Опісля відбулась святочна академія. Велика саля 23. табору була виповнена вщерть. Свято пройшло у поважному настрої, при чому треба підчеркнути, що всі робітники, не зважаючи на важкі умовини, не забувають про свої національні обовязки.

Спільна вечірня ватра у таборі — зединить молодечі серця.

З українського життя

ЯСТРЯБИК, пов. НОВИЙ САНЧ.

Дня 9. червня ц. р. відбувся в селі Ястрябику новосандецького повіту концерт у честь о. Маркіяна Шашкевича. Концерту в нас досі взагалі не було. То ж можна уявити собі яке враження зробив на наших селян український прапор, що гордо повівав понад лемківськими стріхами. Чудово прикрашена сцена манила до себе очі всіх, тому не дивно, що ціле село взяло участь в академії, зложеній з пісень (дітвори і молоді), деклямацій і реферату ініціятора академії п. Підсаднюка. Перед академією була панахида за душу бл. п. о. Маркіяна і відповідна проповідь. Ціле те свято гарно виконане, лишило глибоке враження і скріпило націон. свідомість нашого села.

БІЛА ПІДЛЯСЬКА.

Дня 16. травня ц. р. відбулася повітова кооперативна конференція в **Білій.** Число учасників ок. 90 представників кооператив в повіті. Конференцію отворив дир. Шуган. Предсідником конференції вибрано п. д-ра Тимоша Олисеюка з Вишнич — провідника кооперації у Володаві. Д-р Олисеюк зложив привіт Підляшському Союзові Українських Кооператив у Білій від імені Союзу Кооператив у Володаві та представив гарні осяги кооперації у Володавщині. Опісля слідували реферати: 1) дир. Шуган — торговельний звіт; 2) Лазар —орґанізаційний реферат; 3) дир. Крицький — реферат про яйчарство; 4) Фрайт — господарський реферат. У дискусії забирали голос селяни-представники місцевих сільських кооператив, які виказали наскрізь ділове своє наставлення до справ кооперації в повіті. **Селяни виказали своєю поставою і настроєм та головно в дискусії — стільки доброї волі і зрозуміння, що дійсно можна бути гордим з підляшців!**

Дня 23. травня ц. р. відбулись поминки з приводу річниці ротердамської події. Після реферату в салях Українського Комітету, відправив о. Павло Дикий панахиду в Домі Молитви (в салі городського суду). Поминки пройшли у святочному настрої, та не обмежилися лише до самої Білої, а відбулись і по селах. Два дні пізніше, а то 25. травня ц. р. відсвятковано такі ж поминки з нагоди парижської події, при чому реферат присвячений памяті Покійника виголосив інж. Пастернак, а 26. травня була відправлена панахида у тому ж Домі Молитви.

СЕЛО КОСОБУДИ.

Село Кособуди, повіт Білгорай, належить до тих сіл, що їм найбільше далась в знаки 20-літня неволя. Колись чисто укр. село, тепер у 60% польське. Знані усім банди „кракусів" і „резервістів" бешкетували тут довго до спілки з поліцією. Заграбано прекрасну церкву і церковну землю, 100 моргів дістали кольоністи, православних під баґнетами гнали до „визнаня вяри". І багато людей „страха ради" змінило обряд, а ті, що залишились при вірі предків, забули рідну мову та хто вони такі. Отак були б і пропали, сліду не стало би по них, якщо не змінилися би часи. Та й до тих нових часів не зразу люди навикли. Їм здавалось, що не сон тільки. Аж в лютні ц. р. прибув українець учитель. Пішла наука в рідній школі. Почалось нове життя. Діти вчаться своєї історії, своєї мови, яку вперше почули. В селі гомонить вже своя пісня, своє слово. Старше громадянство сходиться на реферати, гутірки — починає розвиднюватись, на світ благословитись. Вже є і своя кооператива. Що день краще, що день більший зріст свідомости. 2. червня було тут велике свято. Рано відправилась у школі, бо церкви ще не віддали вороги, Служба Божа і панахида з приводу ротердамської події. В год. 12. шкільна дітвора і селяни удались до Народнього Дому, де в гарно прибраній салі відбулась академія, влаштована силами шкільної дітвори, школи Кособуд і Шевні. На програму склались: реферат друга Михайла Барана, члена Укр. Коміт. з Замостя, який прямо викликав сльози в очах присутніх — та хорові точки і деклямації. Гарно вийшов „Звіт шкільної дітвори", пісні „О, Україно, ми йдем вперід", та деклямації учениці IV кл. Смотр Іванки „Безталанна удово - Україно мила". На святі було багато гостей із сусідніх сіл: Шевні, Суховолі і Поточка.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В ДАНЦІҐУ.

Українці в Данціґу й околиці зорґанізовані у двох товариствах, а саме в УНО та в Союзі Українських Студентів „Основа". При всяких нагодах сходяться разом та звичайно разом уладжують усякі свята. Такими спільними заходами відбулися 16 ц. м. академія з приводу двох траґічних роковин — парижської та ротердамської. Голова „Основи" Кость Церкевич відкрив свято короткою промовою, в якій підчеркнув невміручість ідеї, за яку боролись ці дві великі Постаті, а студ. Чавс в своїм рефераті вказав на Гол. Отамана, як на символ впертої боротьби за Самостійність. Після відспівання студ. муж. хором під орудою студ. Богдана Гнатюка „Журавлів", слідувала деклямація студ. Балабана, виголошена з глибоким відчуттям змісту. Другий реферат про ротердамську подію виголосив студ. Гусевич. Реферат був солідно обдуманий та річевий змістом. З черги п. Аніта Геннер Панківна, учениця Ліцею в Діршав, віддеклямувала з повним вичуттям вірш Олеся „Терновий вінок", а хор відспівав пісню „Чорна рілля ізорана". Останньою точкою програми була поетична імпровізація, виголошена самим автором, студ. Володимиром Янчаром. Свято закінчилось відспіванням національного гимну.

НОВИНКИ

КАЛЄНДАР

ЛИПЕНЬ.

3. Середа — Методія.
4. Четвер — Юліяна мч.
5. Пятниця — Евсевія.

ЖІНОЧА СЕКЦІЯ при т-ві »Просвіта« подає до відома, що дитячий садок буде відкритий і підчас шкільних ферій. Приймається дальші вписи в домівці т-ва, Краків, Ринок 12/II, між год. 9—1. Садок веде фахова сила.

ЖІНОЧИЙ В. В. М. закликає жінок вступати в члени. Вправи на площі (Краків, Ґжеґужецька ч. 18) відбуваються в такі дні: середа і пятниця від год. 18.30, в неділю в 7-ій рано.

— ОСТАННІЙ ТРАНСПОРТ українських робітників до фабрики „Сіменса" відїде з Кракова в понеділок 8. липня ц. р. і тому треба приїхати до Кракова найпізніше в суботу 6. липня ц. р. Можуть їхати всі мужчини та жінки і подруги без дітей від 18 року життя. — Одночасно пригадуємо всім нашим Комітетам, щоб негайно та докладно виконали доручення останнього нашого письма у справі курсу. — Подаємо до відома, що дотеперішні урядовці канцелярії Допомогового Комітету у Кракові м-р Лев Дубас і м-р Микола Ценко виїхали до таборів доросту і тому просимо надсилати всяку кореспонденцію в урядових справах на адресу Комітету, а не на їхню особисту адресу, щоб не проволікалось поладнування справ. — Український Допомоговий Комітет у Кракові.

— МЯЧЕВІ ЗМАГАННЯ, заповіджені в попередньому числі нашого часопису між „Сяном" і „Люфтваффеспортферайном", що мали відбутися в середу 3 ц. м. у Кракові, в останній хвилині відкликані. Про новий речинець цих змагань подамо своєчасно.

— З БАТОГОМ У РУЦІ. Кілька днів тому можна було стрінути в Берліні на людній вулиці людину з батогом у руці, що як не одіжю то поведінкою й обсмаленим на сонці обличчям зраджувала вірного нащадка наших чумаків. Його історія коротка, але цікава. По війні він виїхав до Франції, там оженився зі своєю землячкою та придбав Україні двох синів. Як до його тимчасового місця побуту дійшла німецька армія, він виле́гітимувався »Іх ніхт Франція, іх Україна«, запряг до »того воза, що був у рові« першого стрічного коня й вибрався в дорогу. Коло бельгійської границі цей військовий кінь здох, але якось вдалося »здибати« другу коняку і нею вже заїхав аж до Берліна. Може заїхав би і дальше, але тут »заскочила« його одна новина, а саме довідався, що в Золочеві, — куди він вибрався, — большевики. »Падоньку нещасливий!« — подумав новітній чумак і вирішив »переждати під Берліном«.

Короткі вістки

= МУСОЛІНІ тричі відвідав італійський фронт в Альпах, що викликало зрозуміле завзяття серед армії.

= РУМУНСЬКИЙ ПОСОЛ у Мусолінія. Американське радіо подає, що румунський король Карло вислав посла до Мусолінія. Слід відмітити, що римські урядові кола не заперечують тієї вістки.

= ІТАЛІЙСЬКИЙ ПОСОЛ у Льондоні прибув з членами посольства до Месіни. Бо ж відомо, що з вибухом війни італійський посол із членами посольства покинули Льондон.

= РУМУНСЬКЕ радіо проголосило, що уряд Румунії остерігає, щоб чужі кораблі не зближувалися до румунських берегів на Чорному Морі, бо це загрожена полоса. Всі освітлення заборонено. Кораблі, що бажають причалити до Констанци, мусять зголосити про це 24 год. наперед.

= АНҐЛІЙСЬКІ часописи виходять лише на 6 сторінках друку, бо з уваги на війну відчувається брак паперу. Від вибуху війни папір подорожів подвійно.

= ОСТАННІЙ американський корабель покинув Середземне Море та відплив із американськими громадянами до Ню Йорку.

= ЕСПАНСЬКА летунська місія з 7-ох старшин прибула до Міляно. Ця місія огляне найвизначнішу базу італійської повітряної фльоти.

= У ПОХОРОНАХ маршала Бальбо в Бенґасі взяв участь марш. Ґраціяні, висловлюючи співчуття вдові пані Бальбо та всім рідням тих, що згинули з марш. Бальбо. В часі похоронів віддано гарматні стріли.

= ЄГИПЕТСЬКІ СТУДЕНТИ, що вчилися на високих школах в Анґлії, вертаються усі до Єгипту.

= ТУРЕЦЬКИЙ корабель „Бакір", що віз вугіль до Смирни, заплив на підводну скалу. Ледви чи вдасться його врятувати.

= ОБОРОННЕ ПОГОТІВЛЯ В СІНҐАПУРІ. Токіо. Англійська агенція Райтера подає, що напняття на Далекому Сході примушує Сінґапурі бути в постійному поготівлі.

= АНҐЛІЙСЬКІ ЖІНКИ І ДІТИ покинули вже Гон-Конґ. Цю вістку потверджує анґлійська агенція Райтер. У мин. пятниці відплило на кораблі 2.000 жінок і дітей.

Німецькі успіхи на морі та у воздусі

Головна кватира Фірера. Начальна команда німецької армії повідомляє, що одно підводне судно затопило 23.000 т. ворожого тонажу, а на південь від Брест затопило кружляк »Оріон«.

В останніх днях капітан Пріен вспів затопити дальші ворожі кораблі, так що число затоплених кораблів виносить 51.

Німецькі літаки в ночі 1. липня заатакували знову низку анґлійських пристаней, завдаючи ворогові багато втрат і шкоди.

Англійські літаки намагалися бомбардувати летовище Мервіл-Лестрем, але це їм не вдалося. Зістрілено 6 ворожих літаків.

Дня 30. червня зістрілено 18 ворожих літаків, з того 11 у повітряних боях, а 7 гарматним огнем. Один німецький літак не вернувся.

Жидівські бунти в Румунії

У ЧАСІ ЗДАВЛЕННЯ КОМУНІСТИЧНОГО ПОВСТАННЯ ВБИТО 600 ОСІБ.

Букарешт. У неділю 30. 6. викликали жиди в Ґалаці комуністичне повстання. — Румунське військо мусіло вжити зброї, щоб здавати повстання.

З Ґалацу наспіли такі подробиці про те жидівсько-комуністичне заворушення: У неділю перед полуднем в 10. год. прийшло в Ґалаці до комуністичної демонстрації. Змісця вбито 10 провідників демонстрації.

Пополудні прибуло на залізничий двірець у супроводі війська около 2000 людей, в тому 90 відсотків жидів, що хотіли дістатися до Басарабії. Ці жиди розброїли в Рені останки румунського війська, але водночас скріплені частини окружили їх і пригнали до Ґалацу. Перед залізничим двірцем один жид добув револьвера і застрілив вояка. Вивязалася бійка; у висліді вбито 600 осіб. Ще тогож самого вечора переведено на вулицях Ґалацу основні ревізії і багато жидів арештовано. Під вечер жиди намагалися уладити ще раз комуністичну демонстрацію, але і тим разом її здавлено. Військо паном положення.

Урядово проголошено, що румунська влада не робить ніяких труднощів усім жидам, що вибираються на відступлені Совітам терени.

У Букарешті жиди вивісили на домах червоні прапори, але поліція їх усунула. Знову ж румунські націоналісти розкинули летючки, в яких виступається проти Совітів, Анґлії та жидівства.

Ґен. Вейґан у Сирії

СУТИЧКИ МІЖ АНҐЛІЙЦЯМИ ТА ФРАНЦУЗАМИ. — НАПРУЖЕННЯ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ.

Рим. Французький уряд вислав ґен. Вейґана, верховода французької армії, до Сирії. Урядово повідомлено, що ґен. Вейґан виїхав до Сирії тому, щоб там переговорити з командантом французької армії в кольоніях ґен. Міттельгавсером справу демобілізації тих кольоніяльних частин. Таке доручення одержав від уряду в Бордо ґен. Вейґан.

Та є ще інша ціль поїздки ґен. Вейґана до Сирії. Річ у тому, що в останніх днях на Близькому Сході запанувало сильне напруження між Анґлією і Францією. Наспіли вістки, що в Сирії дійшло до сутичок між анґлійськими та французькими військами. Слід відмітити, що армія Вейґана в Сирії складається з муринів, а в останньому місяці прилучилися до неї й анґлійські кольоніяльні відділи; частину з Австралії, Нової Зеляндії приміщено поблизу Суеського Каналу, а частину в Палестині і Сирії. Коли ж тепер ґен. Міттельгавсер наказав демобілізацію тієї армії, то анґлійське командування цьому спротивилося і з того приводу прийшло до сутичок між анґлійськими та французькими частинами.

Французький комісар у Сирії Піо вислав протест до анґлійської мандатної влади в Палестині і до анґлійського командування в Єгипті, щоб воно припинило саботажеву акцію, яка спиняє демобілізацію французької кольоніяльної армії. Тому теж ґен. Вейґан має доручення вияснити анґлійській мандатній владі в Єгипті і Палестині, що Франція не думає більше боротися по боці Анґлії.

ПРИПИНЕННЯ ВОЄННИХ ДІЙ У СИРІЇ.

Триполіс. Ґенерал Міттельгавсер проголосив, що воєнні дії у Сирії здержано.

—o—

ПЕРША НАРАДА У ВІСБАДЕНІ.

У неділю почалася нарада німецької та французької делеґацій перемиря у Вісбадені. В год. 11. перед полуднем прибув провідник німецької делеґації ґен. фон Штільпнаґель з членами делеґації. Небаром прибула французька делеґація з ґен. Гунціґером. Ґен. Штільпнаґель відкрив наради і почалися річеві переговори.

—o—

АНҐЛІЙЦІ БОМБАРДУЮТЬ ШВАЙЦАРІЮ

Берно. У ночі на неділю знову впали бомби на територію Швайцарії. Швайцарський ґенеральний штаб повідомляє, що це анґлійські бомби.

Дня 30. червня анґлійські літаки перелетіли над Швайцарією, зокрема над північною частиною, скидаючи бомби. Багато бомб зовсім не вибухло.

—o—

ГІТЛЕР ОГЛЯДАВ ЛІНІЮ МАЖІНО.

Адольф Гітлер відвідав у неділю горішний Ельзас і Мільгавсен. При тій нагоді Гітлер оглядав низку укріплень лінії Мажіно.

—o—

„НЕ ВОРОГИ, АНІ ЗАВОЙОВНИКИ".

Москва. Совітський часопис »Ізвестія« подав перший коментар до вмашерування совітської армії до Басарабії та північної Буковини. Отже »Ізвестія« вияснюють, що совітські війська прибули до Басарабії не як вороги чи завойовники, лише як приятелі, браття населення, що його в 1918 р. насильно відірвано від Совітів.

—o—

БОМБОВИЙ АТЕНТАТ НА АНҐЛІЙСЬКУ АМБАСАДУ В КИТАЮ.

Аґенція Райтера подає, що минулої пятниці підкинено бомбу перед двері будинку анґлійської амбасади в Чункінґ. Бомба вибухла і ранила одного китайця, урядовця амбасади. Спричинника атентату не зловлено.

—o—

ЛОТВА ВИПОВІЛА ЕСТОНІЇ ВІЙСЬКОВИЙ СОЮЗ.

Рига. Литовське інформаційне бюро повідомляє, що президент Лотви виповів дня 28. 6. Естонії військовий союз. Проти того союзу гостро виступали Совіти.

—o—

ПЕРЕПИСКА АДМІНІСТРАЦІЇ.

Вп. Шишка Іван, Зузови: Гроші, які Ви прислали — не подаючи на що вони мають бути почислені — враховали ми на передплату »Кр. В.«, яка є вирівнана до половини вересня ц. р. »Ілюстровані Вісті« висилаємо.

Д-р Моспанюк Антін, Ліманштадт: Готівку 20.50 зол. ми отримали і врахували на передплату »Кр. В.« до кінця листопада ц. р. »Ілюстровані Вісті« рівнож висилаємо.

Вп. Приндяк, Цешанів: Готівку 20.— зол. отримали і розділили на: 4.30 зол. книжки, 8.— зол. »Ілюстровані Вісті«, 3.50 зол. »Малі Друзі«, 4.20 зол. »Краківські Вісті«. За »Краківські Вісті« треба буде доплатити по кінець року 16.80 зол.

Вп. Інж. Ерастів В., Ватенштедт: Часопис висилаємо правильно від 15. VI. Неодержані числа просимо рекламувати на пошті.

Вп. Бень Константин, Бурак Теодор, Дачишин Мирослав, Каба Дмитро, Кальнця Олекса, Коляда Володимир, Сталяг: Від 1. липня висилаємо на Ваші адреси додатково по одному примірникові »Краківських Вістей«, призначені для полонених українців, що для них заплатила Реміснича Секція УНК в Ярославі. Просимо висланi часописи відповідно використати.

Вп. Микола Хижий, Дібург: Готівку 17.— зол. отримали — передплата за »Краківські Вісті« заплачена до кінця серпня ц. р.

Вп. Іван Вишка, Василь Шумський: Вашого листа передали до полагодження до Українського Комітету у Кракові.

Вп. Стефан Гринда, Німеччина: Вашу справу з легітимацією передали до Українського Комітету у Кракові.

ОПОВІСТКА.

Оцим подаємо до відома, що Д-р Є. Ю. Пеленський на власне бажання уступив із днем 1. червня ц. р. з Управи »Українського Видавництва«, С-ка з обм. відп. у Кракові.

До Управи покликано Проф. Д-ра Івана Зілинського та дир. Івана Коцура. Кожний із членів Управи має право самостійного фірмування Спілки.

Проф. Д-р В. Кубійович,
Голова Надзірної Ради.

653 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

Дрібні оголошення

Дрібних оголошень на кредит не поміщуємо. Просимо присилати гроші водночас із текстом оголошення! Цінник оголошень поміщений у кожному числі на останній сторінці вдолині.

Усім українцям, що є на ріжних роботах у Німеччині та хотіли би теперь перенестися до праці у фабриках у Бремені, подаємо ще раз до відома, що не можливе тільки за згодою Арбайтсамтів тих місцевостей, що в них вони тепер працюють. **Український Допомоговий Комітет у Кракові.** 633 1-1

Український Комітет у Кракові одержав від селянина Миколи Горновського зі села Юневичі на Підляшші 100 зол. (сто золотих) на українське шкільництво в доказ вдячности для посадника м. Сідльця **Вп. М-ра Корнила Кушнірчука** за його дбайливу опіку над українськими селянами в Сідлецькому повіті. 635 1-1

Лікар ЮЛІЯН ПАВЛИШИН почав практику в Холмі, вул. Любельська 52. І поверх. 647 1-2

Лікар-дентист **МИРОН КРАВЧУК** ординує в недугах устної ями та зубів. Холм, вул Любельська ч. 52, І. поверх. 648 1-2

М-р Я. Саврій із Торського, пов. Заліщики, подайте свою адресу! Степан Душенко, Watenstedt 2 über Braunschweig, W-lager 23. Stube 8. 623 2-2

Зьвір і Петро Збир напишіть на адресу: Люця bei Frau Keglbauer, Kirschlag 10 628 2-2

Знайомим до відома! Олекса Пасічник зі Львова живе у Ряшеві вул. Ожешкова 16. 13-13

Хто знає адресу осіб: **Лев Галапуп і Дмитро Костишин,** просимо подати до Українського Комітету у Кракові. (Яблоновських 10). 632 1-1

Пошукую Адама Богеру і Миколу Гринишиного. Адресу подати: Даньків, Краків, Надвісьлянська ч. 10.

Першорядна кравецька робітня Василя Бурки, Краків, Кармелітська 46. м. 14. офіц. Ц. 634 1-5

Павло Сеницин із Брониці пошукує Марію Децик, Маруньку, Григорія Тимкова, Михайла Собка. Bad-Grund, (Harz, Bandstelle-Wintenberg, A. Stabt). 643 1-1

Книжки, шкільні підручники, краєві та закордонні часописи, картки, образи, канцелярійне приладдя поручає книгарня та складниця часописів 604 2-4 **»ЛОГОС«, Ярослав, Головна 19.**

Друзі: Чорненький, Олексів, Т. Чеховський! Подайте адреси. Пшоняк, Томашів Люблинський, Український Комітет, Львівська 55. 645 1-1

Пошукую своїх друзів: **Івана Кушпету та Ґенка Корчака з Гаїв Старобрідських.** Oleksander Harasymtschuk, Lüneburg, Wülschebrock, Gasthano. 646 1-1

М-р Н. Рибак, Маріян Легінович із Монастирськ, а також інші мої знайомі з Бучаччини, подайте свої адреси: Stephan Duschenko, Watenstadt 2. über Branschweig, W—lager 23. Stube 8. 649 1—2

П. Д-р Марусю Кобринську прошу подати свою адресу. Микола Чех, Каліш, Dietrich—Eckartstrasse 6/5. 650 1-1

Вп. Хирівських прошу подати адресу для сестрінка до Редакції „Кр. Вістей".

Д-р Лисий Володимир. Якнайскоріше скомунікуйтеся зо мною. Адв. Палашевський, Краків, Домініканська 2. 627 1-1

Відізвіться друзі зі села Гаї Старобрідські б. Бродів, на адресу: **Григорій Кушпета,** Klein-Zimmern post—Gross-Zimmern (Hessen), Peter-Gmeinderstrasse 651 1-1

Відізвіться: **Олександре Данилевич, Йосипе Шум, Іване Шум із Облап.** Моя адреса: Josef Krekera bei Otto Jakobs, Uthmöden, über Haldensleben Bez. Magdeburg. 652 1-1

Пошукую **Ольгу Хоркаву й Ярослава Біласа** з Трускавця. Залізняк Василь »Краківські Вісті«. 1-2

Негайно потребуємо книжки **»Виріб овочевих вин та соків«,** видання В-ва »Українська Преса« (Ів. Тиктор) у Львові 1938 р. Заплатимо 1 зол. 50 сот., або вишлемо більший »Кобзар«. **Книгарня »Дешева Книжка«, Краків, вул. Братська 9.** 637 1-3

Пошукую брата **Івана Ковальчука з Волині.** — Агафон Ковальчук, Neu Seddin, b. Berlin, Münchendorf (Mark) G. m. 638 1-1

Німець пошукує **українки до конверзації.** Згол. тел. 157-85. 639 1-1

Степан Мозолинський із Воютина пошукує утікачів Володимира та Антона Квятковських. Прошу зголоситись на адресу: Мозолинський Степан, Stalag IV.-B. A. Nr. 170 42. 640 1-1

Маркевич Юліян з Винник просить своїх знайомих зголоситися на адресу: Варяж, пов. Грубешів.

П. Ніно Скориківна й п. Мелю Безушкова, відізвіться! Іван Стр., Rozbytkówka, Post-Piszczac Kreis Biala Podlaska. 641 1-1

Євгенія Ратушна з Черниховець, Збаражчина, пошукує **Михайлини Лимешки.** Моя адреса:Bad-Grund (Harz, Ratzwig 73). 642 1-1

Адвокат Ярослав Гриневич відкрив свою канцелярію в Грубешові, напроти пошти. 644 1-2

Складача потребує українська друкарня »Альфа« в Ярославі, вул. Городська ч. 9. 636 1-2

Українці купують

порцеляну
скло
кришталі

у фірмі **ЯКІВ ДІНЕР**

Краків, вул. ШЕВСЬКА 20.

Treuhänder — Paul Schwarz

„Küche und Heim"
:-: Inhaber Bruno Galuszka :-:

Гуртівня кухонного приладдя

ЕМАЛІЯ
АЛЮМІНІЙ
СКЛО
ФАЯНС
ПОРЦЕЛЯНА

Краків, Agnesgasse 2.

579 5-25

„Księgarnia Powszechna"

з великим вибором усяких книжок і бюрового приладдя

Краків 584 1—5

давніше: Ринок 41. тепер: **ФЛЬОРІЯНСЬКА 31.**

Єдина у Кракові

Українська Книгарня

„Дешева Книжка"

при вул. КАСИНО 9 (давн. Братська) має на складі: українські книжки, часописи, образи, листівки, відзнаки; купує старі українські книжки (поодиноко й цілі бібліотеки).

Адреса: Ukrainische Buchhandlung „Deschewa Knyschka" Krakau, Kasinogasse 9.

В »Атенеум« уже не продається українських книжок. 580 4-5

Технічне знаряддя найдешевше купиш

у фірмі **„ЗЕНІТ"**

КРАКІВ ВЕСТРІҐ Ч. 6.

Українська Комісарська Управа.

Удосконалені машини до виробів цементових і вагонового портляндський цемент доставляє ф-ма: **МАШИНОБЕТ,** — Клеменс Юра, Кенти — Остобершлезієн, продажа Краків, вул. Ґарбарська ч. 10/4. 1-15

Гуртівня шкіри
ф-ми КІНСТЛЄР і Сини
Краків, вулиця Дітля ч. 44.

в Українській Комісарській Управі — поручає

шкіри різного роду — тверді та мякі.
Продажа тільки на картки.

Присилайте передплату!

Комісарська Управа Фірми
Краків, Ринок число 30.

ЯКІВ ҐРОСС

поручає українській клієнтелі
порцеляну, кришталі, лямпи

За Редакцію відповідає начальний редактор Л. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Кармелітська 34, II. Телефон 230-39. З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.

Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter L. Chomiak Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Karmeliterstrasse 34. II. Fernsprecher 230-39 Druck: „Nowa Drukarnia Dziennikowa". Kommissarische Verwaltung. Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher. — 102-79